

คู่มือกฎหมายประชาชน

“คู่มือกฎหมายประชาชน”

สาระความรู้ใกล้ตัว

เพื่อป้องกันรักษาสิทธิ และปฏิบัติหน้าที่

ของตนตามกฎหมายได้

จัดพิมพ์โดย

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทร. 0-2218-3269-70 โทรสาร 0-2218-3547

e-mail: cupress@chula.ac.th

www.cupress.chula.ac.th

สรรคุณคำวิชาการ ผู้สังคัม *Knowledge to All*

cupress.chula.ac.th

คู่มือกฎหมายประชาชน..8

ISBN 978-974-03-3898-7

9 789740 338987

C112

2122000 55.00 บาท

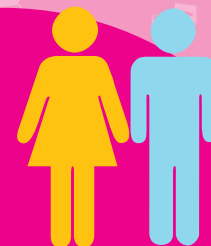
สพจ. 1275/8

0.81 kg.CO₂e/เล่ม

กระบวนการผลิตหนังสือเล่มนี้ช่วยลดโลกร้อน
ด้วยการชดเชยปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 100%

คู่มือ กฎหมาย ประชาชน

ศูนย์กฎหมายเพื่อประชาชน
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อรพรรณ พันธ์พัฒนา (บรรณาธิการ)

คู่มือ กฎหมาย ประชาชน

www.cupress.chula.ac.th
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร. 0-2218-3269-70 โทรสาร 0-2218-3547
e-mail: cupress@chula.ac.th
สรรคุณคำวิชาการ ผู้สังคัม *Knowledge to All*

ศูนย์กฎหมายเพื่อประชาชน
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อรพรรณ พันธ์พัฒนา (บรรณาธิการ)

แต่

.....

.....

.....

.....

จาก

.....

.....

.....

.....

คู่มือกฎหมายประชาชน

ศูนย์กฎหมายเพื่อประชาชน
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อรพรรณ พันธ์พัฒนา (บรรณาธิการ)

 สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2562

55.-

อรรถพรณ พันธ์พัฒนา

คู่มือกฎหมายประชาชน / อรรถพรณ พันธ์พัฒนา, บรรณาธิการ

1. กฎหมาย -- ไทย.

349.593

ISBN 978-974-03-3898-7

สพจ. 1275/8

สรรคุณคำวิชาการ สู่สังคม
Knowledge to All
www.cupress.chula.ac.th

ลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การผลิตและการลอกเลียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้น

ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ 1-6 จำนวนครั้งละ 3,000 เล่ม พ.ศ. 2551, 2552, 2553, 2555, 2556 และ 2558

พิมพ์ครั้งที่ 7 จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2560

พิมพ์ครั้งที่ 8 จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2562

ผู้จัดทำหน้า ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา ศาลาพระแก้ว โทร. 0-2218-7000-3 โทรสาร 0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร. 0-2218-9881-2 โทรสาร 0-2254-9495

ม.นเรศวร จ.พิษณุโลก โทร. 0-5526-0162-4 โทรสาร 0-5526-0165

ม.เทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4421-6131-4 โทรสาร 0-4421-6135

ม.บูรพา จ.ชลบุรี โทร. 0-3839-4855-9 โทรสาร 0-3839-3239

โรงเรียนนายร้อย จปร. จ.นครนายก โทร. 0-3739-3023 โทรสาร 0-3739-3023

ม.พะเยา จ.พะเยา โทร. 0-5446-6799-800 โทรสาร 0-5446-6798

จัตุรัสจามจุรี (CHAMCHURI SQUARE) ชั้น 4 โทร. 0-2160-5301-2 โทรสาร 0-2160-5304

หัวหมาก โทร. 0-2374-1378 โทรสาร 0-2374-1377

ม.เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จ.นครราชสีมา โทร. 0-4492-2662-3 โทรสาร 0-4492-2664

Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร. 0-2255-4433 <http://www.chulabook.com>

และเครือข่าย

ร้านค้า หนังสือเข้าชั้นเรียน ติดต่อแผนกขายส่ง สาขาหัวหมาก โทร. 0-2374-1375-6 โทรสาร 0-2374-1375

กองบรรณาธิการ : ทศนีย์ ผิวขำ

ออกแบบปกและรูปเล่ม : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ขอบและท่า โทร. 0-2447-2464, 08-1642-0419

พิมพ์ที่ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [CUB6212-006] โทร. 0-2218-3562-3 โทรสาร 0-2218-3547

www.cupress.chula.ac.th

คำนำ

หนังสือคู่มือกฎหมายประชาชนนี้ ศูนย์กฎหมายเพื่อประชาชน คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเผยแพร่กับประชาชนทั่วไป โดยมุ่งหวังว่า หนังสือเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์แก่ผู้ได้รับไว้เป็นคู่มือเพื่อป้องกันรักษาสิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตนตามกฎหมายได้พอสมควร

รองศาสตราจารย์อรพรรณ พันธ์พัฒนา (บรรณาธิการ)

ผู้อำนวยการ

ศูนย์กฎหมายเพื่อประชาชน

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กันยายน 2562

สารบัญ

	หน้า
ขึ้นโรง (พัก) ขึ้นศาล	1
ความอาญา	9
ทะเบียนของเรา	16
ซื้อมาขายไปและคู่มือเป็นหนี้	29
ที่ดิน	39
ความผิดความเมีย	45
มรดก	51
การขายฝากที่ดิน	58

ขึ้นโรง (พัก) ขึ้นศาล

การแจ้งความ

1. ต้องแจ้งที่สถานีตำรวจในเขตท้องที่ที่ความผิดนั้นเกิด
2. ต้องบอกรายละเอียดต่าง ๆ เช่น รูปพรรณสัณฐาน คนร้าย เวลา สถานที่ ความเสียหายที่ได้รับ
3. ต้องแจ้งความโดยเร็ว และต้องกระทำภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ถ้าเป็นความผิดอันยอมความได้ เช่น การยักยอกทรัพย์ ข่มขืนอนาจาร ความผิดเกี่ยวกับเช็ค ต้องแจ้งความร้องทุกข์ภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำ
4. การแจ้งความเท็จมีโทษตามที่กฎหมายกำหนด

การจับ

ปกติตำรวจจะจับราษฎรโดยไม่มีหมายจับไม่ได้

ยกเว้น

1. เห็นการกระทำผิดซึ่งหน้า (เห็นกำลังกระทำความผิดหรือแน่ใจว่าเพิ่งกระทำความผิดมา)
2. พบว่าผู้นั้นมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ากำลังจะกระทำความผิดโดยน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด
3. เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับได้ตามกฎหมาย แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้
4. เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีระหว่างถูกปล่อยชั่วคราว

การค้น

ปกติตำรวจจะค้นที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นไม่ได้ (ที่รโหฐาน หมายถึง สถานที่ต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่สถานที่ที่ประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ กล่าวคือเป็นสถานที่ที่ประชาชนจะเข้าออกตามอำเภอใจไม่ได้ เช่น บ้าน อาคาร โรงเรียน)

ยกเว้น

1. เห็นการกระทำความผิดในที่รโหฐานนั้น
2. มีเสียงร้องให้ช่วยดังมาจากในที่รโหฐานหรือมีเสียงหรือพฤติการณ์อื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น

3. เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่ามีของผิดกฎหมาย หรือพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดอยู่ข้างในที่รโหฐาน (ถ้ารอหมายค้นจะมีการทำลายหรือขนย้ายออกไปก่อน)

4. เมื่อผู้ร้ายที่ถูกตำรวจไล่จับหลบหนีเข้าไปซ่อนในที่รโหฐานหรือมีเหตุอันแน่นแฟ้น ควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น

5. มีหมายให้จับเจ้าบ้าน หรือมีเหตุให้จับเจ้าบ้านได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ

การค้นในที่รโหฐานต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก แต่มีข้อยกเว้นดังนี้

1. เมื่อเริ่มค้นตั้งแต่ในเวลากลางวัน ถ้ายังไม่เสร็จจะค้นต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้

2. ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หรือมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้นได้เป็นพิเศษจะทำการค้นในเวลากลางคืนก็ได้

3. การค้นเพื่อจับผู้ร้ายหรือผู้ร้ายสำคัญจะทำในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตพิเศษจากศาลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

สิทธิผู้ต้องหา

1. มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายสองต่อสอง